

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.61.2025.EM

Pani
Ewa Kowal
Dyrektor Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
ul. Kościuszki 10
55 – 100 Trzebnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, 23 grudnia 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana:	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Robert Korytkowski, dyrektor, w okresie od dnia 1 listopada 2022 r. do dnia 30 listopada 2023 r. Ewa Kowal – dyrektor, w okresie od dnia 1 grudnia 2023 r. do dnia 13 listopada 2025 r. (akta kontroli str. 1, 90)
Zakres kontroli:	Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonywanie oceny rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka. Dokonywanie oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. Zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od 1 listopada 2022 r. do 13 listopada 2025 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) ¹ Plan Kontroli na II półrocze 2025 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 27 czerwca 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	Od 13 listopada 2025 r. do 9 grudnia 2025 r.
Kontrolerzy:	1. Emilia Molska-Kaźmierczak, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 485 z dnia 7 listopada 2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.485.2025.EM 2. Joanna Laskowska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 486 z dnia 7 listopada 2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.486.2025.EM (akta kontroli str. 10 – 13)

¹ zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, które wywołały skutki w zakresie działalności kontrolowanej jednostki. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 10. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz oświadczeń i wyjaśnień złożonych przez dyrektora.

III. Ustalenia kontroli:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy² funkcjonowało w oparciu o statut nadany jednostce uchwałą nr XIII/110/2012 Rady Powiatu Trzebnickiego z 27 czerwca 2012 r. oraz Regulamin Organizacyjny wprowadzony uchwałą nr 138/2024 przez Zarząd Powiatu Trzebnickiego z 23 sierpnia 2024 r. (z późn. zm.). Centrum realizowało zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie trzebnickim. W strukturze organizacyjnej jednostki utworzono zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy.

(akta kontroli str. 22-50, 89)

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej³ prowadził nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, w myśl art. 76 ust. 4 pkt 1 ustawy. W ankiecie⁴ dot. działalności Centrum w okresie objętym kontrolą dyrektor wymienił działania podejmowane w tym zakresie. Wskazał, że nabór kandydatów odbywał się poprzez publikację informacji i plakatów na stronie internetowej jednostki oraz w mediach społecznościowych, takich jak Facebook oraz tematycznych filmów na platformie YouTube. Ponadto pracownicy uczestniczyli w wydarzeniach organizowanych na terenie powiatu, takich jak Powiatowe Targi Edukacyjne i Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych prezentując działania jednostki, dystrybuując materiały promocyjne i udzielając informacji w obszarze pieczy zastępczej. Podejmując działania promujące rodzicielstwo zastępcze zorganizowano również

² zwanego dalej „PCPR” lub „Centrum”

³ zwany w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „organizatorem”.

⁴ zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ankietą”.

13 czerwca 2025 r. ogólnodostępny piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

(akta kontroli str. 55, 74, 86-88)

Biorąc pod uwagę potrzeby Powiatu w zakresie dostępności rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym szczególnie rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych, w ocenie organu kontroli podejmowane działania w zakresie naboru kandydatów należy zintensyfikować uwzględniając współpracę z innymi organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej na płaszczyźnie wymiany dobrych praktyk wpływających na zwiększenie skuteczności w rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

W ankiecie dyrektor wskazał, że w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających dzień rozpoczęcia kontroli, przeprowadzono analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, w stosunku do 20 osób. W toku czynności kontrolnych, na podstawie analizy dokumentacji wyłonionej próby kontrolnej ustalono, że organizator rodzinnej pieczy zastępczej – na wniosek kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, dokonywał wstępnej kwalifikacji kandydatów, w oparciu o ocenę spełniania warunków, określonych w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy. Wnioskując o przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji, kandydaci wskazywali formę rodzinnej pieczy zastępczej, którą zamierzali pełnić. Ustalono jednak, że nie wszyscy kandydaci dokonali jednoznacznego wyboru formy pieczy, gdyż w formularzu wniosku zawarto opcję „niepotrzebne skreślić”, która nie zawsze była przez nich zaznaczana. Wskazuje się także na konieczność zachowania rzetelności w zakresie datowania wpływających dokumentów. Na etapie składania wniosku każdy z kandydatów składał pisemne oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej, dotyczące władzy rodzicielskiej, obowiązku alimentacyjnego oraz zdolności do czynności prawnych. Ponadto do wniosku kandydaci dołączali oświadczenie o rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej oraz zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. W dokumentacji wszystkich kandydatów znajdowały się opinie psychologa o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego. Kandydaci byli również weryfikowani w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Specjalista pracy z rodziną, w oparciu o druk wewnętrzny „Analiza sytuacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej”, gromadził dane dotyczące m.in.: danych osobowych i kontaktowych, miejsca zamieszkania, sytuacji rodzinnej, zawodowej,

mieszkaniowej i zdrowotnej, dochodów, wydatków, motywacji oraz oczekiwań w zakresie liczby i wieku dzieci, sposobu organizacji opieki oraz doświadczeń wychowawczych. Na podstawie dowodów osobistych potwierdzano pobyt kandydatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Kandydaci, składając podpis pod ww. dokumentem, oświadczali o prawdziwości podanych informacji oraz potwierdzali poinformowanie o odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 § 1 Kodeksu karnego. Następnie specjalista pracy z rodziną sporządzał dokument pn. „Ocena specjalisty pracy z rodziną kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej”, w którym analizował spełnianie przez kandydatów warunków określonych w art. 42 ust. 1 – 3 ustawy. Stwierdzono jednak, że zawarte w dokumencie sformułowania dotyczące kwalifikowania kandydatów na szkolenie nie znajdują uzasadnienia prawnego. Etap kierowania na szkolenie stanowi bowiem odrębny etap postępowania i jest realizowany na wniosek strony po uzyskaniu pozytywnej wstępnej kwalifikacji.

Badana dokumentacja grupy kontrolnej wykazała, że sporządzano analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, jednakże stwierdzono że:

- 1) W przypadku kandydatów A.S. i P.S. pominięto potwierdzenie spełnienia warunku zdolności do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem poprzez aktualne zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. W aktach znajdowały się zaświadczenia lekarskie kandydatów wydane 26 lutego 2025 r., ponadto wyciąg z Krajowego Rejestru Karnego P.S. opatrzony był datą 21 lutego 2025 r., a więc już po dokonaniu wstępnej kwalifikacji (protokół z 20 lutego 2025 r.), i po rozpoczęciu przez kandydatów szkolenia. Powyższe stanowi nieprawidłowość.
- 2) Ustalanie spełniania przez kandydatów warunku określonego w art. 42 ust. 3 ustawy, tj. posiadania stałego źródła dochodu przez co najmniej jedną osobę tworzącą rodzinę zastępczą niezawodową, odbywało się wyłącznie na podstawie oświadczenia kandydata, a w jednym przypadku – na podstawie zaświadczenia z zakładu pracy wystawionego 2 lutego 2024 r., tj. 11 miesięcy przed złożeniem wniosku. W sprawie tej sąd, w związku z toczącym się postępowaniem opiekuńczym, zwrócił się 11 stycznia 2024 r. do Centrum o opinię o kandydacie D.Ś., którą sporządzono i przekazano 22 stycznia 2024 r. Zaznaczono w niej, że kandydat zobowiązał się do złożenia zaświadczenia lekarskiego, opinii o posiadaniu predyspozycji

i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz do odbycia szkolenia. 5 lutego 2024 r. do PCPR wpłynął odpis postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia małoletnich i umieszczeniu dzieci u D.Ś. oraz zobowiązanie do przedłożenia w terminie 3 miesięcy zaświadczenia o ukończeniu „kursu dla kandydata na rodzinę zastępczą”. 20 czerwca 2025 r. D.Ś. za pomocą poczty elektronicznej zwrócił się do PCPR o wystawienie zaświadczenia o niezorganizowaniu przez jednostkę dotychczas szkolenia i takowe otrzymał. Centrum wskazywało, że jest w trakcie jego organizowania i niezwłocznie poinformuje kandydata o terminie rozpoczęcia. D.Ś. złożył wniosek o dokonanie wstępnej kwalifikacji 3 stycznia 2025 r., uruchomiona została procedura w oparciu o art. 42 ustawy, przy czym organizator uwzględnił z lutego 2024 r.: zaświadczenie lekarskie, wyciąg z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym oraz zaświadczenie o dochodach. Wymieniony powyżej wyciąg oraz zaświadczenie o dochodach winny być na tym etapie zaktualizowane.

- 3) W przypadku kandydatów I.G. i B.G. wstępna kwalifikacja nie została przeprowadzona w terminie miesiąca od złożenia wniosku (wniosek z 30 grudnia 2024 r., protokół z wstępnej kwalifikacji 18 lutego 2025 r.), co uznaje się za nieprawidłowość.

Wskazuje się ponadto, że w sytuacji zobowiązania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej przez sąd do sporządzenia opinii o kandydacie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka powinien on uruchamiać każdorazowo procedurę w oparciu o art. 42 ustawy.

Po przeprowadzeniu wstępnej kwalifikacji organizator sporządzał „Protokół z dnia .... z oceny kwalifikacyjnej kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej/niezawodowej/rodzinnego domu dziecka”. Wskazywał w nim m.in. w oparciu o jakie zaświadczenia i opinie sporządzano dokument oraz wynik kwalifikacji. Stwierdzono, że w opracowanym druku protokołu nie wymieniano wszystkich dokumentów zgromadzonych w aktach kandydatów, stanowiących podstawę wstępnej kwalifikacji. Protokół sporządzano w formie papierowej, jednak dokumentu potwierdzającego przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji nie wydawano kandydatom, co stanowi nieprawidłowość. Dyrektor wyjaśnił, że kandydaci o pozytywnej wstępnej kwalifikacji byli informowani telefonicznie bądź osobiście i na tej podstawie składali wnioski o udział w szkoleniu. W protokole nie wskazywano terminu ważności wstępnej kwalifikacji.

W okresie objętym kontrolą żaden z kandydatów nie otrzymał negatywnej wstępnej kwalifikacji. W myśl art. 43 ust. 7 ustawy organizator, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kieruje tego kandydata, na jego wniosek, na szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy. Podczas kontroli ustalono, że wszyscy kandydaci z grupy kontrolnej zostali skierowani na szkolenie na podstawie wniosków złożonych po przeprowadzeniu wstępnej kwalifikacji. Jednocześnie wskazuje się, że wydanie pozytywnej wstępnej kwalifikacji i skierowanie kandydatów na szkolenie bez dokonania pełnej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, z pominięciem obowiązku wynikającego z art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. a oraz art. 42 ust. 3 ustawy, stanowi nieprawidłowość.

Organizator, zgodnie z art. 43 ust. 8 ustawy, zorganizował szkolenie dla kandydatów w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosków. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono jedno szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej w terminie od 21 lutego 2025 r. do 3 marca 2025 r. Realizację szkolenia zlecono Fundacji Rodzina Plus z siedzibą w Krakowie. Zgodnie z art. 44 ust. 2 i 4 ustawy, podmiot prowadzący szkolenie posiadał program szkolenia zatwierdzony decyzją Nr 3/2020/RZ Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2020 r. Po jego zakończeniu realizator szkolenia wydał kandydatom świadectwa jego ukończenia. Przedłożono harmonogram szkolenia oraz listy obecności uczestników. Wskazuje się na zasadność podpisywania tych dokumentów przez osoby prowadzące szkolenie. Z badanej grupy kontrolnej żadna osoba nie wystąpiła z wnioskiem o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy.

(akta kontroli str. 55-58, 77, 93-97, 104-192)

Dyrektor PCPR w trybie art. 38d ust. 11 ustawy zwrócił się do starosty Powiatu Trzebnickiego z wnioskiem o upoważnienie sześciu pracowników do wprowadzania, aktualizowania i usuwania z rejestru danych. Starosta wydał upoważnienia wskazanym pracownikom oraz dyrektorowi jednostki na podstawie art. 38 d ust. 1 w zw. z ust. 11 ustawy. W trakcie kontroli okazano wydruk raportów z Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej w zakresie wykazu kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wykazu osób posiadających pozytywną i negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

(akta kontroli str. 51-54, 58, 94)

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy organizator prowadził działalność diagnostyczno – konsultacyjną, której celem było pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę. Na podstawie informacji zawartych w ankiecie, oświadczenia dyrektora oraz okazanej dokumentacji ustalono, że pracownicy udzielali zainteresowanym osobom informacji na temat funkcjonowania rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz wskazywali komu może być powierzono pełnienie funkcji rodzinnej pieczy zastępczej. W związku z tym informowali o warunkach jakie należy spełnić oraz o dokumentach wymaganych w procedurze kwalifikacyjnej. Specjalista pracy z rodziną dokonywał analizy sytuacji kandydatów oraz rozpoznania ich sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, również w celu uzyskania informacji niezbędnych do oceny spełniania warunku dawania rękąmi należytego sprawowania pieczy zastępczej. Ponadto weryfikował w miejscu zamieszkania kandydata warunki bytowe i mieszkaniowe. W oparciu o wywiad i analizę złożonych przez kandydatów dokumentów specjalista pracy z rodziną przygotowywał ocenę zawierającą analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej.

Psycholog zatrudniony w Centrum przeprowadzał badania psychologiczne kandydatów. Na podstawie wywiadu, obserwacji oraz testów psychologicznych (Kwestionariusz CUIDA, Test Kompetencji Rodzicielskich,) sporządzał opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy. Psycholog miał wymagane doświadczenie w poradnictwie rodzinnym. Udzielał on również konsultacji osobistych i telefonicznych rodzinom zastępczym oraz dzieciom, zarówno w siedzibie Centrum, jak i w miejscu zamieszkania rodziny. Ponadto prowadził, zgodnie z ustalonym harmonogramem, comiesięczne grupy wsparcia dla rodziców zastępczych, w których uczestniczyło od trzech do siedmiu osób. Do udziału w spotkaniach zapraszano także terapeutę uzależnień i pedagoga oferując dodatkowe wsparcie rodzicom zastępczym i biologicznym. Oprócz zaplanowanych zagadnień omawiano też bieżące kwestie wnoszone przez uczestników. Przedłożono dokumentację poświadczającą udział zaproszonych osób, z wyjątkiem list obecności za okres sierpień – listopad 2025 roku. Psycholog w złożonej informacji zaznaczył, że nie kontynuował ich prowadzenia z uwagi na prośbę uczestników oraz brak obowiązku sporządzania list. Zasadne jest jednak dokumentowanie realizowanych działań. W okresie objętym kontrolą w ramach spotkań

proponowano podjęcie tematów takie jak: „Rola rodzica/rodzica zastępczego we współczesnym świecie. Jak budować autorytet u dziecka”, „Ja jako rodzic/opiekun. Dbanie o siebie i swoje emocje”, „Współczesne zagrożenia dla dzieci i młodzieży”, „Rozwój dziecka i jego znaczenie ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania/nastoletniego”, „Słowa mają moc. O sztuce komunikacji” oraz „Jak pomóc dzieciom, by radziły sobie z własnymi uczuciami”.

(akta kontroli str. 56, 72, 75, 91, 193-213)

Zgodnie z art. 128 pkt 1 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia sytuację dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka.

W okresie od listopada 2024 r. do listopada 2025 r. na terenie powiatu trzebnickiego w różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych było 131 dzieci. Na podstawie losowo wybranej grupy kontrolnej obejmującej 10 wychowanków umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej przeprowadzono analizę prawidłowości, terminowości i zgodności z przepisami prawa działań organizatora w zakresie oceny sytuacji dziecka, zgodnie z art. 129 – 131 ustawy. W wyniku przeprowadzonej oceny ustalono, co następuje:

- 1) Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka była dokonywana przez organizatora w formie protokołu z posiedzenia zespołu ds. oceny sytuacji dziecka. Należy jednak wskazać, że pojęcie „zespół” wynika z art. 135 ustawy i odnosi się do placówek opiekuńczo – wychowawczych, dlatego zasadne jest stosowanie terminologii zgodnej z obowiązującymi przepisami.
- 2) Organizator dokonywał oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej w celu ustalenia jego aktualnej sytuacji rodzinnej, stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, potrzeby modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia i aktualnych potrzeb dziecka, zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej oraz potrzeby informowania sądu o umieszczeniu dziecka w innej placówce działającej na podstawie przepisów oświatowych, o działalności leczniczej lub o pomocy społecznej.
- 3) Oceny sytuacji dzieci z grupy kontrolnej dokonywano na posiedzeniach z udziałem rodziny zastępczej, psychologa oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do udziału w posiedzeniach zapraszano rodziców biologicznych dzieci, którzy nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, o ile znany był adres ich pobytu, jednak nie korzystali oni z tego uprawnienia. W jednym przypadku pomiędzy kolejnymi ocenami

sytuacji dziecka wystąpiono do ośrodka pomocy społecznej o informacje dotyczące rodziny biologicznej, natomiast w innym przypadku aktualne miejsce zamieszkania rodziny było nieznane. W sytuacji, gdy rodzice biologiczni nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej należy na bieżąco aktualizować informacje dotyczące ich sytuacji, w tym o pracy z rodziną prowadzoną przez asystenta rodziny. W przypadku przydzielenia rodzinie biologicznej asystenta rodziny konieczne jest zapraszanie go do udziału w ocenie sytuacji dziecka, a w razie braku możliwości uczestnictwa – pozyskiwanie pisemnych informacji w tym zakresie. Ponadto zapraszano przedstawiciela ośrodka adopcyjnego oraz pozyskiwano informacje o dzieciach z placówek oświatowych. W ocenie nie brał udziału pedagog, gdyż osoba na tym stanowisku została zatrudniona dopiero od 6 października 2025 r. Dyrektor oświadczył, że przed objęciem obecnego stanowiska realizował w Centrum zadania pedagoga, a wobec braku zatrudnienia takiego specjalisty w jednostce, w trakcie oceny sytuacji dziecka występował w tej roli. Nie znajduje to jednak uzasadnienia w zakresie obowiązków dyrektora. Powyższe stanowi nieprawidłowość, jednakże wobec zatrudnienia pedagoga odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

- 4) Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułował pisemną opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej i niezwłocznie przekazywał ją do właściwego sądu oraz do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.

(akta kontroli str. 59-65, 85, 91, 100-103, 213-233)

Zgodnie z art. 128 pkt 2 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia rodzinę zastępczą oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka. W okresie objętym kontrolą na terenie powiatu trzebnickiego funkcjonowało 71 podmiotów rodzinnej pieczy zastępczej. Do grupy kontrolnej wybrano losowo 10 akt spraw, które poddano analizie. Organizator, w myśl art. 132 ustawy, dokonał ocen rodzin zastępczych pod kątem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Dokument sporządzano w formie papierowej.

Na podstawie ankiety oraz przedłożonej dokumentacji ustalono, że zgodnie z art. 134 ust. 1 i 2 ustawy, jedynie w odniesieniu do dwóch rodzin pierwsza oraz kolejna ocena zostały przeprowadzone terminowo, tj. pierwszą ocenę dokonano przed upływem roku od dnia

umieszczenia pierwszego dziecka, kolejną po upływie roku od dokonania pierwszej, a następne nie rzadziej niż co trzy lata (dotyczyło 1 rodziny). Brak dokonania pierwszej oraz kolejnych ocen w terminach określonych w art. 134 ust. 1 i 2 ustawy stanowi nieprawidłowość. Dyrektor złożył oświadczenie, że od 2024 roku oceny rodziny są dokonywane zgodnie z przepisami ustawy, natomiast wcześniej przeprowadzano je niesystematycznie. We wszystkich analizowanych przypadkach organizator dokonywał oceny rodzin zastępczych w zakresie predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub przedstawicielem organizatora, psychologiem oraz dyrektorem. Asystent rodziny nie był zobowiązany do pracy z żadną rodziną biologiczną dziecka. Należy jednak mieć na uwadze, że obowiązek konsultacji z koordynatorem oraz asystentem rodziny wynika z ustawowych zadań realizowanych przez te osoby. W przypadku nieprzydzielenia rodzinie biologicznej asystenta informacje o pracy z rodziną należy pozyskiwać z ośrodka pomocy społecznej właściwego dla miejsca zamieszkania rodziców dziecka. Zasadne jest, aby informacje te utrwalane były na piśmie i pozyskiwane przed dokonaniem oceny, co pozwoli na rzetelną ocenę jakości wykonywanej pracy rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Na druku wewnętrznym organizatora formułowano ocenę końcową. W sporządzanych ocenach uwzględniano informacje o prawie przysługującym rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka do wniesienia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny, zgodnie z art. 134 ust. 2a ustawy. W badanej grupie wszystkie rodziny zastępcze zostały ocenione pozytywnie. Dokumenty były odbierane osobiście za potwierdzeniem lub przekazywane drogą pocztową za potwierdzeniem odbioru. W przypadku odbioru osobistego każdorazowo należy odnotować datę tej czynności. Żadna z rodzin z grupy kontrolnej nie wniosła zastrzeżeń do dokonanej oceny. Zasadne jest również uwzględnianie w ocenach rodzin obowiązku wynikającego z art. 45a ustawy, tj. przedstawiania co dwa lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii psychologa o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Dwukrotnie dokonano oceny rodziny zastępczej w terminie trzech miesięcy przed wygaśnięciem umowy, w celu ustalenia zasadności jej przedłużenia, zgodnie z art. 134 ust. 4 ustawy.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki wymagające zawiadomienia właściwego sądu o niewłaściwym wypełnianiu funkcji przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, o których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy.

(akta kontroli str. 66-70, 73, 76, 78-84, 91-92, 98-99, 234-264)

Od 1 października 2024 r. w Centrum zatrudniony był jeden koordynator rodzinnej pieczy zastępczej (V.C.). Miał wykształcenie wyższe zgodne z wymogami kwalifikacyjnymi określonymi w art. 78 ust. 1 pkt 1 ustawy. Do akt osobowych złożono zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego, oświadczenia o braku ingerencji sądu w wykonywanie władzy rodzicielskiej i braku obowiązku alimentacyjnego wynikającego z tytułu egzekucyjnego oraz rękojmi należytej realizacji zadań koordynatora, które dyrektor jednostki opatrzył podpisem. V.C. została zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Od 1 listopada 2022 r. do 30 września 2024 r., pomimo przeprowadzanych dwóch naborów, w jednostce nie został zatrudniony koordynator.

(akta kontroli str. 71-72, 91-92, 265-281)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy stwierdzono nieprawidłowości wymagające wydania zaleceń pokontrolnych:

1. W dwóch przypadkach sporządzono analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej z pominięciem zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.
2. Wstępną kwalifikację kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przeprowadzono z pominięciem zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.
3. Nie wydawano kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka dokumentu potwierdzającego przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji.
4. W dwóch przypadkach wstępną kwalifikację nie przeprowadzono w terminie miesiąca od złożenia wniosku przez kandydatów.
5. Nieterminowo dokonywano ocen rodziny zastępczej.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano kierownikowi kontrolowanej jednostki, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego nr PS-NKWR.431.2.61.2025.EM.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań, wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Przeprowadzać w pełnym zakresie analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Podstawa prawna: art. 42 ust. 7 w zw. z art. 42 ust. 1-3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Przeprowadzać wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej na podstawie oceny spełniania warunków wskazanych w ustawie.

Podstawa prawna: art. 43 ust. 1 w zw. z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Wydawać w formie papierowej lub elektronicznej dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji.

Podstawa prawna: art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Wstępną kwalifikację kandydatów przeprowadzać w terminie miesiąca od złożenia wniosku o wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Podstawa prawna: art. 43 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

5. Terminowo dokonywać ocen rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Podstawa prawna: art. 134 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Proszę, w terminie do dnia **30 stycznia 2026 roku**, powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Emilia Molska-Kaźmierczak

(członek zespołu inspektorów)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Piotr Szafarowicz

(członek zespołu inspektorów)

Z. p. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Małgorzata Stefańska

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

(kierownik jednostki kontrolującej)

GLÓWNY SPECJALISTA

Piotr Szafarowicz